

Landskap: Skåne Upptecknare: Ulla Malmström, Anderslöv
 Härad: Vimmerby Berättare: " " "
 Socken: Gårby Berättarens yrke: fröken
 Uppteckningsår: 1964 Född år 1916 i Gårby

Ungdomens sammankomster o. nöjesliv. s. 1-34 Lu F 123

ACC. N:R M. 16073,

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Inf. 123

Ungdomens sammenkomster
och Kjøstier

9/4-64

Grimby den 2 april 1964
Ulla Malmström

Grimby
Anderstorp

Ja ifråga om övergången från barn till ungdom var på min tid denna.

Man räknade med barndomens slut vid denna tidpunkt då den vanliga folkskolan var genomgången och man hade blivit konfirmerad. Det var vid 14 års ålder. Efter konfirmationen blev man räknat som vuxen.

Man fick då lov av föräldrar att ta ut på dansstillsittningar om sommaren och på utedansen och på sistern på fester av olika slag.

Kläde dräkten blev ju mera lite sämre de mörre och så fick man ju bestämma lite mera själva om det fela.

Så ändra man ju om frisyrer här blev klippt och permanent eller så sätter det sig.

och flästerna placerades runt pannadelt
eller lades upp som knut. allt efter som
modet rickledes.

I och med man räknades i de vunnens
grupp och lag följde även tanken på
att börja något arbete ut skilda delar
där var ju de som tog plats i hem
att passa barn eller lättare husarbete
andra gick mera in på handelsbarn
m.m. Där fanns också de som fortsatte
i realskola, andra på folkskolor
och blev ju ungdomens åren lite längre
och man fick ej rått tänka på livs-
förändringen just de åren också.
Eller just i dessa tider var på den tiden
sin omkring 1931 det ganska vanligt att
hemmasittande barn fick hjälp till på
äkrarna om sommaren och i ledagårdar.

på vintern och på våll finge de
då under ungdomsörens flykt vara
hemma på den tiden, fast nu under
de senaste åren har det blivit mera
allmänt att barnen fortsätter att läsa
gärna vill studenter och redovisera
för att läsa sig ett yrke eller
kan också rättare sagt vilja sin lernads
bana på annat sätt.

Äldern på ogift man & kvinna var nog
att de deltog i de ungas lag (gång)
vill de vara omkring 25-30 år.

3 och med att de gifte sig och själva
bildade hem blev det gärna ett annat
sällskap de då liksom kunde vill
fast många kunde behålla de gamla
ungdomsvänner länge och många hela
livet igenom. Fast de även fick nya

bekantskaper liksom nya vänner och
nya släktingar på deras bål.
Och många gjorde och kanske än idag
gi de oftast så att de i kontakt med
gamla skol och barnomsörnare de
oftast blir de då de mer som hos
gemenskap de som inte har gif sig
och lever sitt liv på arbetsbanan.

Sammanhållningen för faktens ungdom här,
var nog ganska stor och gärna lik som
den är på landsbygden.

Slit fanns olika slags färsningsstier
allt i genen de olika tiderna. Redan
så tidigt som år 1910-12 var här en
ungdomsförening som alla byns ungdomen
var med och roade sig först var de
på en gård som hette Björnshill men
i och med den nya skolan blev färdig
överflyttades mitten eller fästerna dit.

Sedan blev det gärna golfstiken som kom
i spelet. Slit var då en S&U förening
numera heter den CUP det var på kelled
honde stammen de. Så fanns här arbetardans
hade sin lilla grupp och sammanhållning.
Det var gärna då möte eller dans en
gång i månaden.

Biter fanns inte men det var en årsavgift
och så på månadsmöten fanns intredes
avgift på 1930-40 belot korta de 2:50.

De pengarna användes till kaffet och
så till musik. Ditt blev då gärna
de som hände varandra och som de var
i sällskap som till baren var i baren
men under krörens följande bekanta gärna
hela menigheten med varandra.

Slår bildes en idrottsförening
fotbollslag det var en lärare som gatte
i gång det hela. Så var det en lantbrukare
i byn en gammal olde bonde som
skötte alla socknens angelägenheter och
var även nämnde man och till stort

häradsdammare allmänt kallat "Kongsvängen"
efter gårdens namn. Som skänkte pengar till
Köpa fotbollsplan.

Någon religiös förening har här aldrig funnits men väl en kyrklig arbets eller syfäring under Rytterskördfolkets ledning här här alltid verket.

De har som sin uppgift att skaffa kyrkan lite pyntnader såsom nya andependen, Brudkrona m. m.

Och två gånger de gamla alla över 70 år på utfärd med kaffe eller en melis och vort annat är och vort annat är är det nötningsgång i kyrkan och så kaffe och smör i skolan. Detta arbetas byggnads damerna i kyrkan och har sedan en auktion till jul eller en vinfest där de säljer färdiga arbeten och på så vis får lite pengar till välgörenheter.

Någon dags översäkningar ifrån de äldre
rida har ej vad jag vet funnits.

Slår här sitt en krets och kemiskt
sammankallning och hädan igenom
har det alltid gått lugnt och
gemyttigt till sags. I fråga om
spritförsörjning har det alltid hållits
inom rimliga gränser så här har inte
örat något bråk i denna lilla by.

Ungdomerna samlades i gäng i måneds
vill dans och underhållning. Vid
jul, påsk och högtider, var det alltid
lite mera festligt över det hela, då
fingo dansen ridas lite längre fram
på småtimmerna och klädsel var ju
alltid lite mera av högtid över det hela.
En tid jag var över 1936-40 var det
alltid förklädda med lång bolett
och dito. Angående föreläsningar och
dylika bemärkbara dagar bjöds alltid på
lite festligt med suppen eller något
annat dylikt.

Vid de olika årshögtiderna var det då
gärna de ungdomsföreningens som då stod
för underhållningen. Dans och då gärna
logdans fannas gärna på våren vid
9. walbergs mässan, och på hösten med

ill sedvänliga hösta grillena när
säden var bärgad. Då bjöd bönderna
på fest och förplägnad för gårdens
arbetarna och deras familjer samt
som vagn.

På sommaren anordnas utflykter
till olika steds platser i Skåne. Skånska
Slott & Herresäten så även till Dammaste
Det var då med barnar som man
färdades en eller två i varje sällskap.

På vintern var det ej vanligt i äldre tiden
det var då alla gårdar hade körtar och
slädear. Då ordnades slädparkier på
eftermiddagen det fick då vara just när
det vedde vintersädet till lät. Då
kändes en liten rundt för byggen
det fick vara där som var bäst. Så
ordnades på en gård med lite förtäring
och då lite dans i salen oragna det hela.
Sammankomster hölls nog i äldre tiden
på de större gårdarna vid vintertid
då var ej så ofta utan vid högtiderna
eller vid bröllopsfestligheter. Men under
sommaren bjöds gärna ungdomen och
gäma all annan dans intresserade vid
vagnkör och tog sig en sväng till
dagspelet varje lördagskväll.

På vardagskrällerna var det nog ej något
särskilt de gjorde. I äldre tider och
vid vinter tiden var de som hade plebs
inte lediga utan då skulle kvinnorna
sitte i granna eller vitade stummen
vara m. m. och skerlarna satt och
gjorde lite slöjd arbeten i trä och så
gjorde de nog i sällsamt ganska tidig vid
den mörka årstiden. Och oftast följde
orden som plebs. När de hade sina
fridagar gärna då vid omickels massa
var de fr i några dagar då besöktes
gärna större samhället och städer
vid marknadsdagarna. Då i tider omkring
1950 tallet kom värmen med järn och då
var det alltid cirkus i närmaste stad.
Släkt och familjefester var det alltid om
12. jularna och var det någon som fyllde

järnsa is nollade då var det ston-
kelas med ljudningskort och på
slutet av 1800 reds alltid gärdar drängen
omkring till andra byggar och bjöd
på keles och i hemmet syns gick yngre
dottern och bjöd till fest.
Ungdommen hade sina lekar och då
dansades hela natten så det blev lagom
gå hem och börja med morgensysslarna.

Ja här nedan berätta om denna byns
gamla ungdomsförening som på sin tid
verkade här under åren 1909-1912 eller
dittill den var som jag i föregående omtalat
på en gård som hette Gården till och sedan
i skolan. Det gick g. dansas mer än
ringdanser och folkdanser då.

Det var alla byns inbördes ungdomar
som var och en bidrog till underhållning
Vid varje fest sattes en kommitté på
fyra personer som skulle vara för värdar
möte underhållning. Det var 2 pojkar och
2 flickor. De spela då lite seater och
dansa nästan alla folkdans eller sjunga
visor och lite dyligt. På sammaren anordnas
en lara med olika näs och då diktades
visor som sålles för 10 öre.

Sprut användes och har set alltid funnits
men inte så att det förstod något.

Skridskoåkning har ej nog funnits i dessa
tider. Men vil att ungdomen cyklande
till badständerna och hade då möte
med att arbeta i gräns i det lilla
sällskap var man befanns sig för att
sednare när kullen kom gå till
dansen för att se sig

I början av 1900 talet fanns här på knäpp
i mids avstånd en skog stöjes där fanns
dansen där folk samlas dit för att
se sig. Lite senare eller längre fram
fanns en Skogs dunge Gröndal där
det var tillräckligt med 2 dansbänkar
och en liten restaurang som sålde
kaffe o kaskedycker. Dit kom också
olika slags arbeten som sångare

och dylikt en o annan gång ett lite
teater sällskap. Där var då dans varje
lördagskväll och söndagar under sommaren.
Då fanns marknad i Skuys en gång
före midsommar och en vid slutet
av oktober. Då gick och färdades folk
dit på olika sätt för att köpa och
sälja sig. Där var nog många färdfolk
just vid marknaden. Och många tog
dit för att träffa gamla bekanta, alla
var ju fria och tog till marknaden.

År 1930 bildades Folket Hus eller Park
i Anderstorp den invigdes 1 maj. Då var
ej anspåken på stora det var en enkel
fyrkantig dansbana med ett påverk
runt om och en plats för musikern.
Bred en byggnad som serverades.
Kaffe lite kanel och så som många
gärde kaffe ej bärde. Det blev då
frakts dansbillett för sommardansen.
I dag är den helt ~~för~~ i annan ord
gestalt ett modernt dansspels med
vinterbarn och mera storleget
och där det hela uttrycks för såsom
nu mera endast för vintern. För
sommaren är det endast de som lys
den för olika slags fester, för den glada
kanke hela i dyllen har kanke för många
ungdom förordnat.

Fortskeppningsmedel var nog i äldre tider
hårt & sagn det var olika sort sagnas
beroende på var de skulle hin. När de
skulle på utfärd under sommaren
var det skersbängen som fick tas fram
och för endast en person fanns där en
sorts sagn som kalleddes trillan och
penmybagn. Vidare fanns finare & mindre
Sedan blev det ju allmänt med dycklen
alla hade ju dycklar de skeffades gärna
när barnen blev så pass att de skulle
färdas varje dag till sitt arbete andra
hade mer för nöjes skull. Förhindades
med tag och numera buras är och har
inte varit så bra med dessa medel.
Det var lite högtid när en tågresa förekom
till näraste stad.

ett bibliotek har här funnits allt vad
jag kan minnas det var öppet först 2 tim
om söndagarna efter hög mässan slut,
nu är det varje fredagskväll 6-8
där är ett stort litteratur. Skönlitteratur
där finns om växter, djur, böcker med
plancher i, och mycket annat.
På senare är finns här olika slags
studiecirklar i kosthuk, husdjur
postkortmålning, heminredning, deklamation
och engelska kursen.

Ja ifråga förloining och giftermål var
det nog olika vilka bider men räknas
med.

I äldre bider fanns nog de flesta varandes
i gemensamma lag, bjordningar och dylikt.
Det var nog många föräldrar som ganska
bestämde vem deras barn skulle gifta sig
med. Det var också de som gav sig ut i
plats eller på resa m.m. kom från hem
och bygd och på så sätt träffade sin ut-
valda. Men där fanns också de främlingar
också som utvalde lämplig partner
och då såg så det blev en som passade
i rang och rikedom. Då var det också
många som i all hast skaffa sig ett
levnadsföd för att gifta sig. Det gick kanske
bra någon gång men många gånger gick det
20. säkert isär även i de gamla bidenas.

Förloringsfest kännes jag ej till här.
Det firades nog i de flesta fall med en
studerare för att väcka ringens gärne då
vid någon födelsedag eller högtid.

Somliga gingo nog förloade länge. Det
berodde nog på om det var någons gäst
ledig att få flytta till eller de som
ej hade gäst i huset hade nog en plats
i riket eller i senare tider berodde det nog
nog på bostad.

I äldre tider var det brukligt att de
fick hemgift lite av varje flickan
fick iordningt bo gärna som hem hade
sjäta värt och sytt och gjort iordning
pojken stod gärna för djur o maskiner
iordningt bo. Många fingo nog sjäta
käpe och spara av sina löner under många
år. Andra som hade välbeställt fick

allting ligger borta. så för äldras na
så var det alltid lysningkales och
då kom släkt och anföranter vänner
och gratulerade med mytliga saker.
Så fanns de så kallede utsparknings
kales för den pricken som skulle
gifta sig. Och det gick nog ganska
lirigt till den prallen.

Ungdemen trindes nog här i gamla tider
omkring 1900 tallet då blev var och en
att sin gård och det gick som gamla
gång men när tiderna har ändrat att
maskinerna skiter gårdarna och på så
vis får ungdomen söka sig arbete vid
fabrikerna i städer när där det är roligt
och man att välja på och nu har var
och en sin bil och kört till arbetstället
och familjen bor kvar på landet. Står en
okra många från städerna som bys eller
köpes hus ute på landet och här som
sommarställe och sommarställe.

Spåga om buslin kanske det funnits
här också. Det var nog när ungdomen
blev lite vuxna gammalt och mönstrad
eller vid marknad och då skulle visa detta
på något vis. Då gick förändringen ut.

och fyllet in. Ett gammelt ord står,
Någon brottslighet har här nog ej funnits
Men ett och annat "jågschick"
att de sprang och busa och gånge
hied gärdsmöbler i tråden och dylikt
Och när någon hade gift sig beg. de
nygifta emot på något sätt o vis
med vissa rackertyg. Annars är
denna rätt en fredlig gemenskap.
men snart utträd på på yngre människor.
och många hus står tomma o öde.

Afströf är en gammal basarvisa
år 1914 den handlar om som Afströf
läses om byn i fax stöder vill man
med alla gårders namn, och emellan
är yrkes männen eller de gamla
hantverkarna komma med i verserna.
Den är författad av en folkskollärare
som hette Edvard Borle.

Få på dessa 2 visor kan man lära
mellan raderna och på borden
som är mycket olika och borden av
i dag med sina närm kan man nog
ej jämföra.

Grönby visa 1914.

Längs utmed vägen den byen ligger
och vilar sig i solens glans,
och rikdär är men så ingen ligger.
men bättre lottad är knappt någon stans.
Det hus finnes många och gärdas stora,
på båda sidan om vägen lång.

Längs ned från Kallby till Skäggårds om
Där bor vi alla förtän tvång.

Längt ner i söder ligger vi Skagloo
och skat breve finns Kvickhelms gård
Där Per han bor har fört allt i nöje
och längre upp är Södergård.

och husbond där är så glad och munter
sen komma vi ju till Grönabill

bill rymd den största med hus o tomter
och ägar paror så bra där vill.

3

Så här vi strolan så str och präktig
och Längre upp ligger Tunas gård
På Hjugohä bor en man så mäktig
och hat intill fabriken vår
Så komma vi till bryggeriet
där fadern Gladig kan gjude mör
Sig sen utbreder det "bryggeriet"
där utanför är en hemsk odal.

4

Vi komma så till Stengården str
Där får man lära sig vikt & vunnit
Så här vi hus där man får förlora
så många pengar. Motbete i fart!
Och lummigt skönt sen där Lunda ter sig
På honom där är en dunderkarl.
På Rosentill vill man måla åt dig
på Glammabo smides alla där.

3

5

Gill vänster ligger så gården Grannvik
och där i färd it ju kyrkan skall
Lå ha' vi kyrkan bid gå o antik
och mitt emot ligger husen all
Sket orangeri där ha vi stynesfrid
Vi komma så vill var Fridagår
den är vinst byggd i den gås forntid
och har blivit sämre varje år.

6.

Och längre upp där byen slutar
där bor en stor man i Noregår
Ty mera vägen och lutar

På backen har vi så Kullefår
Lij dock bor vi vår nämde man glömma
Det är en hyggelig och kurlig kar.

På Skogshult pläs man ju Sketten gömma
där arbetas dock alla där

Flån är också en visa kallad
Bygdgårdsvisan den är författad
av en Grönkyppig och sjöngs första
gången vid ett minadsmöte i bygdgården
år 1937. Det var den gången en del ungdomar
spån Ginty som stod för underhållning
den gången. Visan handlar om som
vi läser om föreningens uppehåll och
där de haft sommarkonserter allt från
PåV bildades i Böninge år 1920 och
den fick egen Bygdgård år 1937
Ja då kan kunde underhållningen se ut
och olika sorters sketsar, teatrar m.m.
varierande på olika vis varje gång.
Det är kanske inte så intressant att
läsa när inte de sjötra upptecknat
händelserna i min helhet.

Bygde gårdarisan Gamla minnen Berättade
Melodi. Bärndemshemmet av Kaj

Där som rödka gränsar buga sig för vinden
invid vägen som går fram mot Präneholm.
Där som leysken står, och där ett rus i vinden
viskar drömmande om somrardagens charm
där står nu vårt nya funktionshus och drömmes
på fasaden lysas solen alltid glatt.

Inom sig den keken många minnen gömmer
ännu hör jag ekot utav glada stöter.

2

Och jag minns det var en gång i flydda tider
i en gammal prästgård, gömd bland grönska
en idyll långt bort från dagens leum och strider
där var lugnt o stilla nästan hela dan
Och de gamla tider komma aldrig mera.

aldrig mera få vi ha en bräve i bland
på dess kära gamla got av stampad lera
2 Men vi leveret vists ralsen med vår vän.

3

Stek jag minns, ja minns hur många tjusvanden
har vi inte tillbragt i Lemmestö?
Det var här där bodde inte någon i under
ack där vill jag leva, vill jag nästan dö.
Ibland spindeln där trindes romantiken
mången spindel fick en flyga i rikt mål
Ja på vinden fanns den merta erotiken
alltid satt där någon med något uti knät

2

Mången jungfru gick där upp och pudra kinden
så hon likn snövit när hon kom igen
Ja då visste man hon hade satt på vinden
de ga som en fläkt från 7 himmelen
Mången yngling i en gammal sprucken spegel
skådade sin bild och ordna klipsen rätt
och då kunde man mest alltid ta som regel
att han var mera här än en klockarkatt

3

5

Gjerd uti en vrå en gammal spinnrock drömd
uti hjulet fanns det knappt nån ekas krar
stök den dinden många kära minnen gjorde
ifån faders tid och ifån farmors dar
Där var morsens dosa där var morsens plöcka
och en gammal knivskinn fanns de vint me
souvenirer fanns för dem som ville plöcka
och ett berg av bombuteljer låg brede.

6

Där fanns ej elektriskt stjern men ingen hade
några pretentioner på bekräftlighet
fotogen och stearin var för de glöde
lika bra som Dekalunen som Ni vet

På en kanna lyfte högt bland damm på loftet
då låg storn med sin bäge jämt på lur
Många pit kan sända ner bland oss i stoffet
4 då och då så kem där vint en riktig skur

7

lite, lite människor och så lite stjärnor.
 lite socker och så lite kärar me.
 de sa liest för en sjöman ibland färnor
 varje fort var minnt sagt en succés
 fläs och där med en makogny poez i nären
 sågs en yngling dämpa sorgen i ett bröst
 när som jänkän svikit, men kan gjordet ären
 för sin egen vederkviskelse och ~~hört~~.

8

Liksom stjärnor, brå på mörka ögon strålet
 ifrån Rio Ritas fletta dampkapell
 när i Bökeberg vi suttit glatt och skålet
 och i Grönland vi sväret någon kräll
 Men det underbaraste ämnades solen
 var i Prästgårdens gamla jungfrubur
 där kumpeten hjöt och Kledde tog fiolen
 8 de sa liest på en pinne eller mer.

9

Som en glimt i färd en blinkfrys genom brällen
 millioner bljämor genom stallets blå
 lyste oss på vägen hem, på sina ställen
 lyste även månen, men då var den för
 skän hem lagom hem när ljuset kändes därhemma
 och i öster blåsa solen färga skyn.
 Och hur ofta hördes ej en välkänd stämma
 alla morgnarpigga lockas god i byn.

10

Ja nu ska jag ej stå här och sjunga mera
 om de gamla ständerna som flytt förbi
 för vi hoppas väl att det blir många flera
 glada minnen härifrån - ja va hur skönt?
 Så jag slutar nu och ber Er mina vänner
 lida, lida gladare om jag får be!
 Vi går in för glett humör på alla fronter
 & Lycka till, omitt herrskap, här skall vi mossa